

Ҳадис (168-дарс) Ҳидоят ва илмдан бебаҳра қолмайлик!

Ҳадис
ДАРСЛАРИ
168-ДАРС

Шайх Мұхаммад Содиқ Мұхаммад Юсуф роҳимаҳуллоҳнинг «Ҳадис ва ҳаёт» туркум китоби асосида бериб борилади. Мавзуларниң түлиқ матни билан танишиш учун китобнинг ўзига мурожаат қилиш тавсия этилади.

17:00 / 12.01.2022 3001

لَا قَمْلَسَ وَهُلَلَعُ هِلَلَى هِلَلَصِ يَبْنَ لَى لَنَعُ هُنَعُ هِلَلَى يَصَرَّى سُوْمَ يِبْأَ نَعَ
بَاصَ أَرِيَتَكْلَى تْيَغْلَى لَلَّى لَثَمَكَ مُلْعَلَّا وَهِنْدَلَى نَمَ وَبُهِلَلَى يَنَثَعَبَ أَمْلَى لَثَمَ
هِرِيَتَكْلَى بْشُعْلَى وَهِلَلَى تَتَبْنَ أَفَهُمْلَى تَلَبَقُهُ يَقَنَ أَهْنَمَ نَالَكَفَ أَصْرَأَ
أَوْبَرَشَفَ سَانَلَى أَوْبُهِلَلَى عَفَنَافَهُمْلَى تَكَسْمَأَ بَدَاجَأَهْنَمَ تَنَالَكَوَ
هِلَلَى وَهُمْلَكَسْمُتَهِلَلَى نَاعِيَقَهِهِمْنَى يَرْخَأَهَفَئَاطَهِنَمَ بَاصَأَوَهِلَلَى وَعَرَزَوَهُوقَسَوَ
هِلَلَى يَنَثَعَبَ أَمْهَعَفَنَوَهِلَلَى نَيَدَهِلَلَى فَهُقَفَهِنَمَ كَلَدَفَهِلَلَكَتَبْنُتَهِلَلَى
هِلَلَى يَدُهَهِلَلَبَقَيَهِمَلَوَهِسْأَرَهِلَلَذَبَعَفَرَيَهِمَلَنَمَلَهِلَلَثَمَوَهِمَلَلَعَوَهِلَلَعَوَهِلَلَ

Абу Мусо розияллоҳу анхудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Аллоҳ мен орқали юборган ҳидоят ва илмнинг мисоли худди ерга тушган кўп ёмғирга ўхшайди. Ернинг баъзи жойи яхши экан, сувни қабул қилиб, кўплаб ўт-ўланларни ўстирибди. Унинг баъзи жойлари қаттиқ экан, сувни тутиб қолибди. Бас, бу билан Аллоҳ одамларга манфаат берибди. Улар ундан ичибдилар, суғорибдилар ва экин экибдилар. Ернинг баъзи жойлари силлиқ, сув тутмас, экин ҳам ўстирмас экан. Бас, Аллоҳнинг дийнида фақих бўлган, Аллоҳ мен ила юборган нарса манфаат берган, ўзи ўргангандан ва (ўзгаларга) ўргатган кишининг, ўша нарсага эътибор бермаган кишининг

ҳамда Аллоҳнинг мен ила юборилган ҳидоятини қабул қилмаган кишининг мисоли ана шундайдир», дедилар».

Икки Шайх ривоят ривоят қилғанлар.

Шарҳ: Пайғамбар соллаллоҳу алайҳи васаллам ўзлари орқали Аллоҳ таоло томонидан юборилган Ислом шариати, исломий илмларни сувга, одамларни эса ерга ўхшатмоқдалар. Бунда жуда ҳам улкан маъно бор. Чунки сув ҳам, илм ҳам ҳаёт ҳисобланади. Ер юзидаги барча наботот ва жониворлар сув билан тириқдирлар. Қалб ва руҳлар эса исломий илм билан тириқдир. Ёмғир суви ерга таъсир қиласа, ҳидоят ва илм кишиларга таъсир ўтказади. Худди ер сувга нисбатан учга бўлинганидек, одамлар ҳам Аллоҳ таоло Мұҳаммад соллаллоҳу алайҳи васаллам орқали юборган ҳидоят ва илмга нисбатан уч тоифага бўлинар эканлар.

«Аллоҳ мен орқали юборган ҳидоят ва илмнинг мисоли худди ерга тушган кўп ёмғирга ўхшайди».

Ерга тушган ёмғирнинг вазифаси ерни жонлантириш, унда ўсимликларни ўстириб, жониворларга фойда беришдир. Худди шунга ўхшаб, Пайғамбар соллаллоҳу алайҳи васаллам орқали юборилган ҳидоят ва илмдан мақсад ҳам кишиларнинг руҳий-маънавий ташналикларини қондириш, улар ҳаётини фойдали қилиш, икки дунё баҳт-саодатига эриштиришдир.

Лекин ер турлича бўлгани сабабли унинг бўлаклари ҳам ёмғирга нисбатан ўз табиатига мувофиқ бошқа-бошқа ҳолатда бўлади. Кўрадиган нафи ҳам шунга яраша турличадир.

1. «Ернинг баъзи жойи яхши экан, сувни қабул қилиб, кўплаб ўт-ўланларни ўстирибди».

Яхши ерларга ёмғир суви яхши сингади. Ўша ерларнинг ўзи аввало ўша сувдан тўйиб-тўйиб ичади. Қолаверса, наботот ва ўсимликларни ҳам ўстиради. Яъни, ўзидан бошқаларга ҳам нафи тегади. Бундай ерлар

«Бас, Аллоҳнинг дийнида фақих бўлган, Аллоҳ мен ила юборган нарса манфаат берган, ўзи ўрганган ва (ўзгаларга) ўргатган киши»га ўхшатилмоқда.

Яъни, ўша сувни қабул қилиб олиб, кўплаб наботот ва ўсимликларни ўстирган ер худди Аллоҳнинг дийнида фақих бўлган кишига ўхшайди. Яхши ер сувдан тўйиб-тўйиб ичганидек, фақих ҳам аввало илоҳий ҳидоят

ва исломий илмдан ўзи манфаат олади. Кейин эса худди яхши ер сув ичганидан кейин кўплаб наботот ва ўсимликларни ўстирганидек, фақих ҳам ўзи манфаатланган илмлардан бошқа кишиларга ҳам беради.

2. «Унинг баъзи жойлари қаттиқ экан, сувни тутиб қолибди. Бас, бу билан Аллоҳ одамларга манфаат берибди. Улар ундан ичибдилар, суғорибдилар ва экин экибдилар».

Яъни ернинг баъзи жойлари қаттиқ экан. Сувни ўзига сингдириб, ундан ичиб, манфаат олмабди. Лекин ўзига тушган сувни тутиб, сиртида ушлаб турибди. Унда тўпланиб қолган сувдан одамлар фойда олибдилар. Ўzlари ичибдилар, ҳайвонларини суғорибдилар ва экинзорларига ишлатибдилар. Ана ўшандай ер, яъни қаттиқ ер:

«...ўша нарсага эътибор бермаган киши»га ўхшайди.

Яъни сувни қабул қилмай, ўзида тутиб турган ер Аллоҳ таоло Мұхаммад соллаллоҳу алайҳи васаллам ила юборган нарса – ҳидоят ва илмга эътибор бермаган кишига ўхшайди. Булар илмига амал қилмаган кишилардир. Улар худди қаттиқ ер сувни тутиб қолгандек, илмни тутиб қоладилар. Аммо ўша қаттиқ ер ўзи тутиб турган сувдан ўзи фойдаланмаганидек, булар ҳам ўzlариға берилган ҳидоят ва илмдан ўzlари фойда олмайдилар. Лекин сувни тутиб турган ердаги сувни ичган, ҳайвонларини суғорган ва экинига ишлатганлар каби, илмига амал қилмаган одамдан илм ўрганиб, амал қилганлар фойда оладилар.

3. «Ернинг баъзи жойлари силлиқ, сув тутмас, экин ҳам ўстирмас экан».

Ўзига тушган ёмғирдан ўзи ҳам фойда олмас, ўзгаларга ҳам фойда бермас экан.

«...Аллоҳнинг мен ила юборилган ҳидоятини қабул қилмаган кишининг мисоли ана шундайдир».

Яъни, Ислом ҳидояти ва илмини қабул қилмаган кофирга ўхшайди. Ўзи ҳам баҳра олмайди, ўзгага ҳам бермайди.

Ушбу ҳадисдан олинадиган фойдалар:

1. Баъзи маъноларни англатиш учун ҳаётий воқеликдан мисол келтиришнинг яхшилиги.

2. Кишилар Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васалламга Аллоҳ томонидан юборилган ҳидоят ва илмга нисбатан худди ернинг турли бўлаклари ўзига тушган ёмғир сувини қабул қилишга турлича муносабатда бўлганидек ҳар хил муносабатда бўлишлари.
3. Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васалламга берилган ҳидоят ва илмдан кўпроқ олиб, бошқаларга ҳам етказишга тарғиб.
4. Билган илмга амал қиласлиқдан қайтариш.
5. Ҳидоят ва илмдан бебаҳра қолишдан қайтариш.

Ҳаётимизда бу ҳадиси шарифга қатъиян амал қилишимиз лозим. Пайғамбаримиз Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи васалламга Аллоҳ томонидан берилган ҳидоят ва илмдан қанча кўпроқ олишга эришсак, ўша ўзимиз қабул қилиб олган ҳидоят ва илмни шунча кўпроқ бошқаларга етказишга ҳаракат қилмоғимиз зарур. Шу билан бирга, ўша ўзимиз қабул қилиб олган ҳидоятда событқадам бўлиб, ўрганган илмимизга амал қилмоғимиз керак. Зинҳор ва зинҳор Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи васалламга берилган ҳидоят ва илмни қабул қилмайдиганлардан бўлиб қолмайлик! Ана шунда, иншааллоҳ, икки дунё саодатига эришамиз!

«Ҳадис ва ҳаёт» китоби асосида тайёрланди